

Developing Pattern of Educational for Graduate Students of Accounting in the Knowledge and Skills Required in Qualitative and Quantitative Research with the Phenomenological Approach and Attride-Stirling Theme Analysis¹

Akram Taftiyan², Fatemeh Mansouri Mohammad Abadi³,
Nasrin Alraji⁴

Received: 2024/08/03
Accepted: 2024/10/26

Research Paper

Abstract

Rapid changes in science and technology have increased the expectations of the workforce and accountants; therefore, in response to the new expectations of businesses and society from the university, it seems necessary to revise the accounting education program. Considering the importance of knowledge and skills of quantitative and qualitative research; the present study deals with the formulation of the educational model of accounting graduate students in the knowledge and skills required in quantitative-qualitative research. In this research, in order to take advantage of the experiences of people involved in this subject area, qualitative research method and phenomenological approach have been used. The dimensions and components of knowledge and skills required in qualitative and quantitative researches have been identified through Attride-Stirling theme analysis method and the research analysis has been done using the 7-step collage technique. The research sample includes 25 experts who were selected through the snowball technique. According to the findings of the research, 371 propositions (indicators) have been extracted in the form of 30 basic themes, 8 organizing themes and 3 comprehensive themes, which form the components of the proposed educational model for accounting postgraduate students in the knowledge and skills required in quantitative and qualitative research.

Keyword: Educational model, Accounting Students, Knowledge and Skills, Quantitative and Qualitative Research, Phenomenological Approach.

JEL Classification: G32, H76, H32, E11.

1. doi: 10.22051/JERA.2024.47925.3284

2. Associate Professor, Department of Accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran.
(Corresponding Author., (taftiyan@iauyazd.ac.ir).

3. Ph.D. Student, Department of Accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran. (fa.mansuri75@gmail.com).

4. Ph.D. Student, Department of Accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran. (nasrinalraji@gmail.com).

<https://jera.alzahra.ac.ir>

تدوین الگوی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز برای پژوهش‌های کمی - کیفی و با روش پدیدارشناسی و تحلیل مضمون^۱

اکرم تفتیان^۲، فاطمه منصوری محمدآبادی^۳، نسرین الراجی^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۰۵

مقاله پژوهشی

چکیده

تغییرات سریع علم و فناوری انتظارات از نیروی کار و حسابداران را افزایش داده است؛ بنابراین در پاسخ به انتظارات جدید کسب و کارها و جامعه از دانشگاه، تجدید نظر در برنامه آموزش حسابداری ضروری به نظر می‌رسد. با توجه به اهمیت دانش و مهارت پژوهش‌های کمی و کیفی؛ پژوهش حاضر به تدوین الگوی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی-کیفی می‌پردازد. در این پژوهش به منظور بهره‌گیری از تجارب افراد درگیر در این حوزه موضوعی، از روش پژوهش کیفی و رویکرد پدیدارشناسی استفاده شده است. ابعاد و مؤلفه‌های دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی از طریق روش تحلیل مضمون آتراید - استیرلینگ شناسایی شده‌اند و تحلیل‌های پژوهش نیز با استفاده از تکنیک ۷ مرحله‌ای کولایزی انجام شده است. نمونه پژوهش نیز شامل ۲۵ نفر از خبرگان است که از طریق تکنیک گلوله برفی انتخاب شده‌اند. با توجه به یافته‌های پژوهش، ۳۷۱ گزاره (شاخص) در قالب ۳۰ مضمون پایه و ۸ مضمون سازمان دهنده و ۳ مضمون فراگیر استخراج شده است که اجزای الگوی پیشنهادی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی را تشکیل داده‌اند.

واژه‌های کلیدی: الگوی آموزشی، دانشجویان حسابداری، دانش و مهارت، پژوهش کمی و کیفی، رویکرد پدیدارشناسی.

طبقه‌بندی موضوعی: G32, H76, H32, E11.

doi: 10.22051/JERA.2024.47925.3284

۲. دانشیار، گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران. (نویسنده مسئول). (taftiyan@iauyazd.ac.ir).

۳. دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران. (fa.mansuri75@gmail.com).

۴. دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران. (nasrinalraji@gmail.com).

<https://jera.alzahra.ac.ir>

مقدمه

دانشگاه‌ها مؤسساتی چند منظوره در تمام جوامع هستند که کارکردهای اساسی مانند تولید ایده، کاربرد دانش، کمک به توسعه اجتماعی و آموزش نیروی کار ماهر را انجام می‌دهند. امروزه توسعه علم و فناوری نیاز به کارگران واجد شرایطی را افزایش داده است که برای توسعه فردی و اجتماعی تلاش می‌کنند، تحقیق می‌کنند، توانایی‌های شخصی خود را می‌شناسند، تصمیمات هوشمندانه می‌گیرند و می‌توانند انتقادی فکر کنند. نیاز به تخصص و افرادی که دارای چنین مجموعه‌های مهارتی هستند، منجر به تأکید بیشتر بر دانشگاه‌ها به عنوان واحدهای پایه ارائه دانش و سرمایه واقعی اقتصاد شده است (بورک و بوردون^۱، ۲۰۱۷). امروزه، تحصیلات تکمیلی ارزش استراتژیک بیشتری پیدا کرده است و دانشجویانی که وارد دوره‌های دکترا می‌شوند اغلب سال‌ها تجربه را با خود به همراه می‌آورند و مهارت‌های مرتبط با پژوهش جزء ضروری مدرک دکترا است (اوکمن و همکاران^۲، ۲۰۱۹). انتقال از متخصص آموزش به محقق آموزشی ساده نیست و مستلزم آموزش‌هایی است که هم مهارت‌ها و نظریه‌های پژوهش و هم حوزه خاص آموزش آن‌ها را هدف قرار می‌دهد. علاوه بر این، فرآیند تحلیلی مورد نیاز برای پژوهش به طور قابل توجهی متفاوت از آنچه اساتید کلاس درس و متخصصان آموزش ممکن است در نقش‌های خود استفاده کنند (ایزر و آکسوت^۳، ۲۰۲۱). عموماً از دانشگاه‌ها و به ویژه برنامه‌های تحصیلات تکمیلی انتظار می‌رود که منابع انسانی باکیفیت مورد نیاز برای توسعه را آموزش دهند. به همین دلیل، مهم است که آن‌ها سطح مورد نیاز از آموزش با کیفیت بالا را در سطح تحصیلات تکمیلی را فراهم کنند (اصلان، ۲۰۰۷). مبنایی که افراد و جوامع برای کسب اطلاعات و حل مشکلات خود از آن استفاده می‌کنند علم یا تحقیق است. پژوهش‌های علمی شامل مراحل متعدد در یک فرآیند علمی به طور کلی در دو حوزه اصلی شامل پژوهش‌های کمی و کیفی انجام می‌شود (لوناپان و آیتال^۴، ۲۰۲۳). پژوهش کیفی به پژوهش‌هایی گفته می‌شود که در آن موارد و رویدادهای خاص با استفاده از ابزار جمع‌آوری داده‌های کیفی در محیط طبیعی خود به طور عمیق مورد بررسی قرار می‌گیرند و همچنین فرآیندی کیفی برای

1. Bourque & Bourdon

2. Ökmen et al.

3. Ezer & Aksüt

4. Lonappan & Aithal

درک ادراکات و تجربیات افراد دنبال می‌شود. در واقع، پژوهش‌های کیفی، مطالعاتی هستند که در آن‌ها یک فرآیند کیفی برای درک ادراک و تجربیات افراد یا جوامع در مورد یک موضوع خاص دنبال می‌شود (مک کاسکر و گونایدین^۱، ۲۰۱۵). برای انجام پژوهش‌های کیفی لازم است در فرآیند پژوهش کیفی با در نظر گرفتن یک مشکل و زمان و منابع مورد نیاز این مسئله مشخص شود که در این راستا، پژوهشگر مانند یک کاشف عمل می‌کند که با طرح سؤالات اضافی، حقیقت را ردیابی می‌کند و به دیدگاه ذهنی مخاطب اهمیت می‌دهد (کاراتاس^۲، ۲۰۱۵). پژوهش‌های کیفی محتوایی غنی و جامع همراه با پتانسیل قوی برای کشف موقعیت‌های پیچیده ارائه می‌دهند (مایلز و هوبرمن^۳، ۲۰۱۶). کیفیت پژوهش‌های کیفی به شدت مبتنی بر مهارت روش‌شناختی، حساسیت و صداقت محقق است. زیرا محقق خود ابزاری در تحقیقات کیفی است. دستیابی به یافته‌های کیفی مفید و قابل اعتماد نه تنها به مشاهده، مصاحبه و تحلیل محتوا بستگی دارد، بلکه به آموزش، اطلاعات، تمرین، خلاقیت، نظم و سخت‌کوشی نیز بستگی دارد (پاتون^۴، ۲۰۱۴). مهارت کمی به عنوان درک عمیق و پشتیبانی از روش‌شناسی کمی شامل اندازه‌گیری، طراحی تحقیق و آمار تعریف می‌شود (هنسون و همکاران^۵، ۲۰۱۰). فراتر از توانایی محاسبه گرایش مرکزی یا اجرای تجزیه و تحلیل در برنامه‌های کامپیوتری، مهارت کمی به توانایی استدلال یک فرد در برنامه‌ریزی، اجرا و تجزیه و تحلیل تحقیقات کمی می‌پردازد. مفهوم مهارت کمی یک نیروی کلیدی در پشت برنامه‌های تحقیقاتی با کیفیت بالا با استفاده از روش‌های کمی است (هنسون و همکاران^۶، ۲۰۱۰). در سطح پایه، توانایی محققان برای استفاده دقیق و ارزیابی مطالعات بر اساس روش‌های کمی، ذاتاً با آماده‌سازی دکتری آن‌ها در روش‌های کمی مرتبط است. این که آیا یک دانشجو قصد دارد بر تحقیقات آموزشی تمرکز کند یا به عنوان یک محقق-پژوهشگر شغلی را دنبال کند، نیاز به مهارت کمی برای همه دانشجویان دکتری آموزش و پرورش وجود دارد (هانن و همکاران^۶، ۲۰۲۴). در کشور ما نیز با توجه به تغییرات روزافزون محیط تجاری نیاز شدیدی به وجود حسابداران تعیم یافته و کارآزموده احساس می‌شود که این امر با روش‌های سنتی آموزش امکان‌پذیر نیست. به همین

1. McCusker & Gunaydin
2. Karataş
3. Miles & Huberman
4. Patton
5. Henson et al.
6. Haenen et al.

منظور در پژوهش حاضر، برخلاف پژوهش‌های گذشته که عموماً رویه ثابتی را در شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های ارتقای آموزش حسابداری داشتند، محققان به دنبال رفع این شکاف عملیاتی از طریق مصاحبه با خبرگان و برجستگان حوزه حسابداری، به شناسایی عوامل کلیدی در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی می‌پردازند و به طراحی الگوی مفهومی بر اساس روش تحلیل مضمون اقدام می‌کنند. به عبارت دیگر با بررسی‌های به عمل آمده از پژوهش‌های گذشته در داخل و خارج کشور، ضعف وجود مدلی یکپارچه و جامع با در نظر گرفتن دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی، مشهود است که در این پژوهش سعی می‌شود به توسعه مفهومی و عملیاتی در زمینه ارتقای آموزش حسابداری در آموزش عالی کشور پرداخته شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

روش‌های پژوهش یک عنصر ضروری برنامه‌های تحصیلات تکمیلی در طیف گسترده‌ای از رشته‌های علوم انسانی است که اغلب برای کمک به دانشجویان در انجام پروژه‌های تحقیقاتی و تکمیل پایان‌نامه‌های خود آموزش داده می‌شود (دانیل^۱، ۲۰۱۸). ارائه یک دوره آموزشی مرتبط با کیفیت و روش‌های پژوهش برای دانشجویان آموزش عالی یکی از دغدغه‌های متخصصان آموزش در سراسر جهان است (دانیل و همکاران^۲، ۲۰۱۸). در ادبیات اتفاق نظر وجود دارد که توانایی انجام پژوهش تنها از طریق تجربه فرآیند تحقیق به دست می‌آید. در یک دوره روش پژوهش، لازم است به دانشجویان فعالیت‌های یادگیری عملی و تا حد امکان واقع‌بینانه ارائه شود تا به آن‌ها در یادگیری و استفاده از روش‌های پژوهش کمک کند (راندال و همکاران^۳، ۲۰۲۱). توسعه سریع فناوری اطلاعات امروزه منجر به شکل‌گیری جوامع اطلاعاتی شده است. بنابراین، این پیشرفتی که در فناوری اطلاعات رخ داده است، مستقیماً بر سیستم‌های آموزشی تأثیر گذاشته و تربیت افراد واجد شرایطی را که می‌توانند با قرن بیست و یکم سازگار شوند، ضروری ساخته است. در این مورد، سیستم‌های آموزشی باید نیروی انسانی مشخص شده را آموزش دهند. بنابراین دانشگاه‌ها نقش و مسئولیت مهمی در توسعه و نوسازی جامعه در همه ابعاد و بالا بردن این نیروی انسانی دارند (پالانت و همکاران^۴، ۲۰۲۴). برنامه درسی روش تحقیق

1. Daniel

2. Daniel et al.

3. Randall et al.

4. Pallant et al.

در علوم اجتماعی و انسانی عموماً شامل مبانی تحلیل کیفی و کمی است. انتظار می‌رود که فارغ‌التحصیلان تحصیلات تکمیلی از صلاحیت‌های تحقیقات علمی و آماری کافی برخوردار باشند تا بتوانند تحقیقات علمی را با موفقیت انجام دهند. دانشجویان فارغ‌التحصیل باید از صلاحیت تحقیق علمی کافی برای شناسایی مشکلات، انجام بررسی ادبیات، جمع‌آوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها، استفاده از نرم‌افزار تجزیه و تحلیل آماری، تفسیر و بحث در مورد یافته‌های خود در چارچوب نظری مناسب، یا گزارش خود برخوردار باشند (هالن و همکاران، ۲۰۲۴). در مطالعه‌ای که توسط شاهین و همکاران^۱ (۲۰۱۹) انجام شد، مشخص شد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی روش تحقیق کیفی را به عنوان فرصتی برای کسب دانش عمیق بیان می‌کنند که به محقق اجازه آزادی می‌دهد، برای علوم اجتماعی مناسب‌تر بوده و فرصت اظهارنظر عاطفی و ذهنی را می‌دهد. جنبه‌های محدود روش تحقیق کیفی به صورت «تعمیم‌پذیری محدود»، «توانایی محقق در ایجاد نگرش ذهنی» و «مشکل در سنجش همبستگی بین متغیرها» بیان شد. در مطالعه سام^۲ (۲۰۱۷)، دانشجویان تحصیلات تکمیلی مشاهده شدند که جنبه‌های محدود پژوهش کیفی را به عنوان مشکلات ارائه تعمیم‌پذیری و عینیت بیان می‌کنند. در مطالعه بوکر^۳ (۲۰۰۹)، بازتاب روش‌های تحقیق کیفی در تدریس بررسی شد و به این نتیجه رسید که روش‌های تحقیق کیفی از نظر ذهنی و تعمیم‌پذیری محدود هستند. هنگامی که نظرات در مورد اهمیت روش تحقیق کیفی در تحقیقات آموزش و پرورش مورد ارزیابی قرار گرفت، مشخص شد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی پژوهش‌های کیفی را از نظر «مناسب بودن با ماهیت پژوهش‌های آموزشی»، «مشاهده تجربیات شخصی در محیط طبیعی خود»، «ارائه اطلاعات توصیفی، عمیق و جزئی»، «آشکار کردن ادراکات و تجربیات شخصی»، «کمک به توسعه نظری»، «تبیین چرایی و چگونگی وقوع رویدادها»، «ارائه تصویری از زندگی واقعی» و «کشف موضوعات کم‌شناخته» مهم می‌دانند (لوناپان و آیتال، ۲۰۲۳). دانشجویان فارغ‌التحصیل مصمم بوده‌اند دانش و مهارت‌هایی را که در نتیجه تجربه پژوهشی کیفی به دست آورده‌اند مانند «کسب اعتماد به نفس»، «یادگیری از کمبودها و اشتباهات»، «مسئولیت‌پذیری»، «کار برنامه‌ریزی شده»، «کنترل فرآیند» بیان کنند. به همین ترتیب، ارسوی^۴ (۲۰۱۵) به این نتیجه رسید

1. Şahin et al.

2. Som

3. Booker

4. Ersoy

که دانشجویان دکترای اشتباهات خود آموختند و در نتیجه اولین تجربه پژوهشی کیفی خود یاد گرفتند که از خود انتقاد کنند. مشخص شد دانشجویان تحصیلات تکمیلی ارزشیابی‌کننده تحصیلات تکمیلی در تدریس به روش تحقیق کیفی موقعیت‌های مثبت را به صورت «کسب تجربه»، «هدایت به فعالیت‌ها و محیط دانشگاهی»، «راهنما و مدیر بودن»، «کسب هویت محقق»، «کسب هویت محقق» بیان کردند. کسب دانش و مهارت‌های پژوهشی، و «افزایش مسئولیت‌های حرفه‌ای». مشاهده شد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی موقعیت‌های منفی را به عنوان «عدم ارائه توسط متخصصان این حوزه»، «حمایت ناکافی از اطلاعات نظری با عملکرد»، «داشتن تمرین بدون تدریس» و «آموزش سطحی» بیان می‌کنند.

پیشینه پژوهش

کعیدی و همکاران^۱ (۲۰۲۳) در پژوهشی به مقایسه اثربخشی رویکردهای یادگیری مبتنی بر مسئله و یادگیری مبتنی بر سخنرانی در آموزش روش‌های تحقیق از طریق رویکرد کمی و کیفی در یک طرح متوالی پرداخته‌اند. نتایج حاکی از پیشرفت تحصیلی بالاتر دانشجویان در کلاس یادگیری مبتنی بر مسئله نسبت به کلاس یادگیری مبتنی بر سخنرانی بود. داده‌های کیفی از طریق یک مصاحبه نیمه ساختاریافته برای به دست آوردن بینش عمیق‌تر در مورد نتایج کمی جمع‌آوری شد. تحلیل موضوعی مصاحبه‌ها نشان داد که یادگیری مبتنی بر مسئله منجر به یادگیری عمیق‌تر و معنادارتر، افزایش دانش دانشجویان در زمینه تخصصی، یادگیری لذت‌بخش‌تر و فعال‌تر، افزایش مهارت‌های دانشجویان در انجام پروژه‌های پایان‌نامه، افزایش استقلال و استقلال آن‌ها می‌شود، و نیز حیثیت و منزلت آنان را ارتقا بخشد.

ایمونیا و همکاران^۲ (۲۰۲۲) در پژوهشی به بررسی رابطه بازتابی بین چالش‌های پیش‌آمده در طول توسعه و آموزش برنامه روش تحقیق کیفی و داستان‌های دانشجویان دکترای در مورد تجربیاتشان با این دوره پرداخته‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد که مسئله دردناک اصلی در غلبه بر توسعه تحقیقات کیفی، تاب‌آوری است، زیرا پرورش تحقیقات تفسیری در یک محیط محافظه‌کار دشوار می‌شود. یافته‌ها همچنین نشان داد که روش‌های عملی نوآورانه باید برای آموزش روش تحقیق کیفی استفاده شود، زیرا شروع داده‌سازی، انجام فرآیند مصاحبه و

1. Kaeedi et al.

2. Imoniana et al.

تجزیه و تحلیل داده‌ها سنگ بنای این روش هستند. آموزش روش تحقیق کیفی به دانشجویانی که در یک برنامه حسابداری محافظه کار تربیت شده‌اند، ممکن است خوشایند باشد، زیرا اکتشافات آن‌ها شور و شوق را به خود جلب می‌کند.

ایزر و آکسوت (۲۰۲۱) در پژوهشی هدف به تعیین نظرات دانشجویان تحصیلات تکمیلی رشته علوم اجتماعی در خصوص روش تحقیق کیفی پرداخته‌اند. این پژوهش بر اساس طرح پدیدارشناسی که یکی از طرح‌های پژوهش کیفی است، انجام شده است. در نتیجه بررسی مشخص شد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی روش تحقیق کیفی را حساسیت به محیط طبیعی، بررسی عمیق یک پدیده اجتماعی و آشکارسازی ادراک و تجربیات بیان کردند. از آنجایی که تجربه تحقیق کیفی بر دانش و مهارت دانشجویان تحصیلات تکمیلی نسبت به مطالعه تأثیر مثبت می‌گذارد، باید آن‌ها را بیشتر در محیط و فرآیند تحقیق قرار داد. علاوه بر این، در طول فرآیند تحقیق کیفی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی باید تشویق و به سمت فعالیت‌های دانشگاهی هدایت شوند.

خمیری^۱ (۲۰۲۱) در پژوهشی به تعیین دانش، مهارت‌ها و روش‌های آموزشی پرداخته‌اند که مهم‌ترین آن‌ها برای عملکرد موفق حسابداران رسمی است. نتایج پژوهش نشان داد که بین پاسخ‌های دو زیرگروه در مورد اهمیت درک شده از چنین دانش و مهارت‌هایی تفاوت معناداری وجود دارد. این تحقیق آنچه را که پاسخ‌دهندگان به عنوان مهم‌ترین آن‌ها از نظر دانش، مهارت و روش‌های تدریس برای حرفه حسابداری موافق بودند، ارائه می‌دهد.

حمیدی زاده و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی به بررسی جامعه‌پذیری حرفه‌ای دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی رشته حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی پرداخته و تأثیر راهبردهای انگیزشی بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای دانشجویان مذکور را بررسی کرده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد انگیزش درونی، تأثیر مثبت و معنی‌داری بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای دارد؛ اما انگیزش بیرونی تأثیر معنی‌داری بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای ندارد. همچنین، جنسیت و مقطع تحصیلی تأثیر معنی‌داری بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای دارد، اما سن دانشجویان مورد مطالعه تأثیر معنی‌داری بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای آن‌ها ندارد.

ناصری و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی به ارائه مدل ارتقای آموزش دانشگاهی رشته حسابداری در آموزش عالی کشور پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان داد که به منظور بهبود وضعیت تحصیلی، می‌بایست روی ارتقای تمهیدها و برنامه‌های آموزش حسابداری، ارتقای تدریس و استانداردهای آموزش حسابداری و ارتقای محتوای آموزشی و پژوهشی حسابداری متمرکز شد و همچنین، برای پیشبرد سیاست‌های آموزش حسابداری، بایستی سطح تحولات مالی و حسابداری، در عرصه بین‌المللی هم سو و هم‌راستا شود.

علی اصفهانی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی به بررسی میزان آشنایی دانشجویان دکتری با روش‌شناسی تحقیق در حسابداری پرداخته‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد که میزان شناخت دانشجویان دکتری حسابداری از روش‌شناسی پژوهش در سطح ضعیف و غیر مطلوبی می‌باشد و میزان آشنایی دانشجویان دکتری حسابداری دانشگاه‌های دولتی نسبت به دانشگاه آزاد و پردیس بیشتر است.

دیانتی دیلمی و همکاران (۱۴۰۱) به ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی رشته حسابداری مدیریت در ایران با استفاده از عناصر ۹ گانه برنامه درسی در الگوی فرانسیس کلاین (۱۹۹۱) پرداخته‌اند. نتایج پژوهش نشان داد از دیدگاه اساتید، در برنامه درسی رشته حسابداری مدیریت عناصر هدف، فعالیت‌های یادگیری و گروه‌بندی در سطح نامطلوب؛ عناصر محتوا، راهبردهای تدریس، زمان، ارزشیابی و مواد و منابع آموزشی در سطح متوسط و عنصر مکان نیز در سطح مطلوب قرار دارد. از دید دانشجویان نیز عناصر گروه‌بندی، مواد و منابع آموزشی در سطح متوسط و مابقی عناصر در سطح مطلوب قرار دارند.

زمانی مقدم و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به ارائه مدلی برای توسعه توانمندی دانشجویان تحصیلات تکمیلی با توجه به تغییرات بنیادی نظام آموزش عالی در آینده پرداخته‌اند. نتایج نشان داد دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی از نظر توانمندی‌های مدیریتی و آموزشی پایین‌تر از سطح مطلوب قرار دارند. مدل توسعه توانمندی‌های مدیریتی و آموزشی می‌تواند تفکر تحلیلی و خرد انتقادی و توسعه فراشناختی در دانشجویان تحصیلات تکمیلی و اعضای هیئت علمی که از چالش‌های دانشگاه است را بهبود بخشد.

روش‌شناسی پژوهش

بسیاری از محققان پدیدارشناسی معتقدند که انسان‌ها از طریق تجربه شخصی معانی را از جهان استخراج می‌کنند، بررسی تجربه افراد یک پدیده بسیار پیچیده است، حاشیه‌نویسی و شفاف‌سازی تجربه انسانی می‌تواند یک کار چالش‌برانگیز باشد که نه تنها به دلیل پیچیدگی ماهیت انسانی، بلکه به این دلیل که تجربه یک فرد یک پدیده چندبعدی است، یعنی دارای جهت‌گیری روانی، فرهنگ محور و ساختار اجتماعی است (گاسپاریان^۱، ۲۰۲۱). پدیدارشناسی به عنوان یک روش کیفی، به اندازه روش‌های کمی و تجربی قابل اعتماد است (هافدینگ و مارتینی^۲، ۲۰۱۶). از این رو از میان رویکردهای متعدد تحقیق کیفی برای بررسی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی رویکرد پدیدارشناسی برگزیده شد. این پژوهش نیز مبتنی بر پدیدارشناسی تلاش دارد تا عوامل مؤثر بر دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی را بر اساس تجارب خبرگان تحقیق بررسی کند. جامعه پژوهش حاضر خبرگان دانشگاهی است که مصاحبه با آن‌ها صورت گرفت. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته و به منظور شناسایی خبرگان از تکنیک گلوله برفی که یکی از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند می‌باشد، استفاده شده است؛ در این نوع نمونه‌گیری نخست چند نفر را که دارای مشخصات مورد نظر هستند، پیدا کرده و بعد از مصاحبه با آن‌ها تقاضا می‌شود افراد دیگری را برای مصاحبه معرفی کنند و به این ترتیب رفته‌رفته بر تعداد پاسخگویان افزوده می‌شود (دیانتی دیلمی و خداکرمی، ۱۳۹۶). با توجه به اینکه از سال ۱۴۰۰ سرفصل دروس کارشناسی ارشد رشته حسابداری تغییر پیدا کرده است و عنوان درس روش تحقیق و درس تحلیل آماری به عنوان‌های «تحلیل آماری اقتصادسنجی، کاربرد اقتصادسنجی در پژوهش‌های حسابداری، تحلیل آماری پیشرفته برای تحقیقات کمی و کیفی، کاربرد آمار در پژوهش‌های کمی و کیفی حسابداری» اضافه شده است و این دروس با توجه به سرفصل و نام درس به الاجبار توسط اساتید حسابداری و مدیریت مالی در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود و به همین دلیل در این پژوهش افرادی انتخاب شده‌اند که هم تخصص حسابداری و مدیریت مالی داشته‌اند و هم در این دروس تدریس داشته‌اند. و با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند بدین شکل عمل شده است؛ بنابراین جامعه آماری پژوهش در بخش کیفی کلیه خبرگان (اساتید

1. Gasparyan

2. Høffding & Martiny

رشته حسابداری و مدیریت مالی) می‌باشند که علاوه برداشتن تجربه، تخصص و اشراف کامل بر روی موضوع دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی، در این زمینه نیز صاحب‌نظر هستند و دارای شرایط زیر هستند: ۱- دارای مدرک دکتری در رشته حسابداری یا مدیریت مالی باشند؛ ۲- سابقه راهنمایی پایان‌نامه ارشد یا رساله دکتری را داشته باشند؛ ۳- سابقه تدریس در دروس تحلیل آماری و روش تحقیق در مقطع تحصیلات تکمیلی داشته باشند. در یک تحقیق کیفی تعداد شرکت‌کنندگان یک بحث آماری نیست و یک تعداد از قبل تعیین شده برای اندازه نمونه وجود ندارد. بلکه زمانی که توصیفات شرکت‌کنندگان به حد اشباع می‌رسد تعداد شرکت‌کنندگان نیز کامل می‌شود، به این ترتیب که هرگاه محقق به این نتیجه برسد که پاسخ‌های داده شده و یا مصاحبه‌های انجام شده با افراد مطلع به اندازه‌ای به همدیگر شباهت دارند که منجر به تکراری شدن پاسخ‌ها و یا مصاحبه‌ها شده و داده‌های جدیدی در آن‌ها وجود ندارد، تعداد مصاحبه‌ها را کافی دانسته و دست از مصاحبه می‌کشد؛ بنابراین تعداد ۲۵ مصاحبه انجام گردید ولی با توجه به اینکه روند مصاحبه‌ها به سمت تکرار پیش رفت و از مصاحبه ۲۱ به بعد داده جدیدی فراهم نشد و به عبارت دیگر داده‌ها به مرز اشباع رسیدند، بنابراین مصاحبه‌ها متوقف و تحلیل مبتنی بر همان تعداد انجام شد. روش رسیدن به اشباع نظر به این شکل بود که در فرآیند تحلیل مصاحبه‌ها به جای اینکه تحلیل‌ها یکجا صورت گیرد به شکل تدریجی عمل و پس از هر مصاحبه‌ای فرآیند تحلیل مضمون انجام شد تا زمانی که مفهوم جدیدی حاصل نگردید. لیست ویژگی‌های جمعیت‌شناسی ۲۵ نفر از خبرگان در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول (۱): توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان

معیار اصلی			جنسیت		سن			مرتبه علمی		سابقه تدریس		
طبقه‌بندی معیار فرعی	ن	٪	مرد	زن	۴۰ تا ۴۵ سال	۳۵ تا ۴۰ سال	۳۰ تا ۳۵ سال	استادیاری	دانشیار	۱۰ تا ۱۵ سال	۵ تا ۱۰ سال	بالای ۲۰ سال
تعداد	۱۹	۶	۴	۱۹	۲	۲۴	۱	۵	۱۸	۲		

به منظور شناسایی ابعاد، مؤلفه و مصاحبه‌های به عمل آمده از روش قبل، از روش تحلیل مضمون استفاده شده است. در مورد شیوه‌های تحلیل داده‌های کیفی تحلیل مضمون از

اهمیت زیادی برخوردار است. اکثر محققان کیفی معتقدند که تحلیل مضمون روش بسیار مفیدی برای کسب ساختار معنا در مجموعه‌ای از داده‌ها است. تحلیل مضمون علاوه بر کاربرد گسترده در دیگر روش‌های کیفی در پدیدارشناسی نیز کاربرد دارد که بر روی تجربه ذهنی انسان‌ها تأکید می‌کند. فرایند تحلیل مضمون که طبق روش پیشنهادی آتراید – استیرلینگ (۲۰۰۱) است و یک رویکرد بسیار مهم در آن تحلیل مضمون، آتراید – استیرلینگ^۱ (۲۰۰۱)، شبکه مضامین است. آنچه شبکه مضامین عرضه می‌کند که بر اساس روند مشخص، مضامین پایه (کدها و نکات کلیدی متن)، مضامین سازمان دهنده (مضامین به دست آمده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه) و مضامین فراگیر (مضامین عالی دربرگیرنده، اصول حاکم بر متن به مثابه کل) را در برمی‌گیرد و در این پژوهش از تحلیل شبکه‌ای استفاده شده است. روش هفت مرحله‌ای کولایزی استفاده شده است در این پژوهش در شکل (۱) نشان داده شده است.

شکل ۲. روش تجزیه و تحلیل داده‌های پدیدارشناسی با روش کولایزی

یافته‌های پژوهش

جهت شناسایی ابعاد دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی کمی از روش کیفی پدیدارشناسی استفاده شد که شامل مراحل زیر است:

1. Attride-Stirling

مرحله اول: تهیه رونوشت از مصاحبه‌ها و مطالعه چند بار مطالعه آن

متن مصاحبه‌های انجام‌شده به صورت کامل استماع شد و تمامی گفته‌های مصاحبه‌شوندگان در قالب فایل به صورت متن، درآمد.

مرحله دوم: شناسایی جملات و عبارات معنادار

به کمک متنی که در گام اول به دست آمده بود، تمامی جملات، مضامین و عبارات معنادار در هر مصاحبه، استخراج و بر اساس شماره مصاحبه و شماره پاراگراف، کدگذاری و به فایل جداگانه‌ای منتقل شدند. در جدول (۲) نمونه‌ای از عبارات معنادار نشان داده شده است:

جدول ۲. نمونه‌ای از عبارات معنادار

عبارات معنادار
ارائه پیشنهادهایی به افراد گروه‌ها و سازمان‌های ذینفع و مرتبط با موضوع پژوهش با استفاده از نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها
عدم افشای اطلاعات محرمانه‌ی افراد و سازمان‌های مشارکت‌کننده در پژوهش
دستیابی به یک چارچوب نظری بر اساس پیشینه‌ی نظری و عملی به منظور تدوین نظریه، شناسایی شیوه‌ی عملیاتی کردن متغیرها و روش‌های پژوهش در مطالعات پیشین، اشاره به منابع جدیدتر و به روز تر، بهره‌گیری کافی از منابع لاتین
اشاره به تمامی آزمون‌ها و روش‌های آماری مورد استفاده در پایان‌نامه و بیان دلایل استفاده از روش‌ها و آزمون‌ها و به تصویر کشیدن فرآیند آزمون فرضیه‌ها با استفاده از داده‌های گردآوری‌شده
دستیابی به یک چارچوب نظری بر اساس پیشینه‌ی نظری و عملی به منظور تدوین نظریه و شناسایی شیوه‌ی عملیاتی کردن متغیرها و روش‌های پژوهش در مطالعات پیشین

مرحله سوم: استخراج گزاره‌ها

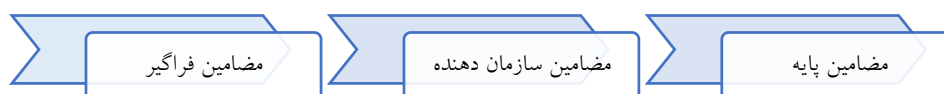
این مرحله، تمرکز دارد به بخشی از کار خلاق محقق که با ظهور معانی سروکار دارد و بر اساس نگرش بالینی نسبت به مواد مورد تجزیه و تحلیل، محقق معانی را درک کند، قطعات را انتخاب و اولین بازتاب‌ها را توسعه دهد. این زمانی است که محقق با خواندن گزیده‌ای خاص از خود سؤال می‌کند که این قطعه بیانگر چه چیزی است؟ شرکت‌کننده می‌خواهد چه بگوید؟ در این پژوهش، همه‌ی عبارات و معانی برای ایجاد اطمینان از صحیح بودن فرآیند و سازگار بودن معانی بارها بررسی گردیدند. جدول (۳) نمونه‌هایی از چگونگی استخراج معانی از عبارات معنادار را نشان داده است.

جدول ۳. نمونه‌هایی از معانی فرموله شده

عبارات معنادار	معانی فرموله شده (مصادیق)
ارائه پیشنهادهایی به افراد گروه‌ها و سازمان‌های ذینفع و مرتبط با موضوع پژوهش با استفاده از نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها	آشنایی با بحث و نتیجه‌گیری
عدم افشای اطلاعات محرمانه‌ی افراد و سازمان‌های مشارکت‌کننده در پژوهش	به‌کارگیری استانداردهای اخلاقی
شناخت تحلیل بنیادی و تأثیر آن بر تصمیم‌های سرمایه‌گذاری، آشنایی با اصول تابلوخوانی، اصول تشکیل سبد سرمایه‌گذاری و روش‌های ارزیابی و مدیریت آن و آشنایی با تحلیل تکنیکال و شیوه ارزیابی روند حرکت قیمت سهام و پیش‌بینی آینده آن	آشنایی با مبحث سرمایه‌گذاری مالی
اشاره به تمامی آزمون‌ها و روش‌های آماری مورد استفاده در پایان‌نامه و بیان دلایل استفاده از روش‌ها و آزمون‌ها و به تصویر کشیدن فرآیند آزمون فرضیه‌ها با استفاده از داده‌های گردآوری شده	آشنایی با روش‌شناسی پژوهش
دستیابی به یک چارچوب نظری بر اساس پیشینه‌ی نظری و عملی به منظور تدوین نظریه و شناسایی شیوه‌ی عملیاتی کردن متغیرها و روش‌های پژوهش در مطالعات پیشین	آشنایی با ادبیات و پیشینه پژوهش

مرحله چهارم: دسته‌بندی معانی

در مرحله چهارم، معانی فرموله شده دسته‌بندی و گروه‌بندی شد. پس از انجام مصاحبه‌ها و استخراج داده‌ها به هر کدام از آن‌ها به صورت جداگانه یک کد مخصوص تعلق گرفت، سپس با استفاده از روش تحلیل مضمون مصاحبه‌ها و اسناد مورد بررسی و موارد مرتبط با سؤالات و نظرات پژوهش مورد تفکیک قرار گرفتند، داده‌های به‌دست آمده کدگذاری گردیده و در سه گروه مضامین پایه، سازمان دهنده و فراگیر جای گرفتند. ارتباط بین مضامین در شکل (۲) نمایش داده شده است.

شکل ۲. فرایند تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مضمون

بر این اساس و با توجه به تکرارپذیری هر یک از مفاهیم در مستندات و مصاحبه‌های انجام گرفته اقدام به کدگذاری داده‌ها گردید خلاصه عملیات انجام گرفته در مورد مضامین

فراگیر در جدول (۴) ارائه شده است. با توجه به مصاحبه‌های عمیق صورت گرفته، ۳۷۱ شاخص استخراج شد که از میان شاخص‌های استخراج شده، ۳۰ مضمون پایه و ۸ مضمون سازمان دهنده و ۳ مضمون فراگیر استخراج شد.

جدول ۴. نتایج حاصل از استخراج مضامین سه گانه پژوهش

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
مفاهیم آماری	کمی و اقتصادسنجی	روش‌های مناسب تخمین	تحلیل مدل‌های دینامیک اقتصادسنجی، پیش فرض‌های تخمین مدل، بررسی برازندگی مدل‌های آماری، تعیین سطح معناداری، محاسبه مقادیر پارامترهای آزاد و مقید یک مدل، حداقل مجذورات دومرحله‌ای، حداقل مجذورات تعمیم یافته، حداکثر درستمایی، حداقل مجذورات بدون وزن، حداقل مجذورات وزنی، انجام آزمون تک نمونه‌ای با آماره تی، آزمون مقایسه میانگین چند جامعه مستقل، آمار استنباطی و آمار توصیفی، آزمون‌های آماری پارامتریک و ناپارامتریک، تحلیل واریانس،
		آزمون فرضیه	انجام آزمون ریشه واحد، توزیع نرمال، عدم وجود خودهمبستگی، عدم وجود ناهمسانی واریانس، تصادفی بودن پسماندها و همخطی، تشکیل فرض صفر، روش تشخیص و تخفیف در شرایط نقض آن‌ها شامل صفر بودن امید خطاها، نرمال بودن توزیع خطاها، آزمون فرض میانگین جامعه نرمال، آزمون آماری و پی مقدار، آشنایی با اصطلاح فرض صفر، انجام آزمون خطای استاندارد میانگین، انجام آزمون کولموگروف-اسمیرنف.
		تحلیل رگرسیون	تحلیل رگرسیون چندگانه، رگرسیون کوانتیل‌ها، نحوه اجرا و تفسیر کلیه بخش‌های خروجی یک رگرسیون، فروض کلاسیک رگرسیون، رگرسیون غلطان، انواع رگرسیون‌های داده‌های ترکیبی، ماهیت رگرسیون لجستیک، تعیین ضریب متغیر توضیحی، بررسی نرمال بودن مقادیر خطا، تخمین رگرسیون با متغیر تعدیل گر مجازی، تخمین رگرسیون خود همبسته با وقفه‌ی توزیعی، صفر بودن میانگین مقادیر خطا، همسان بودن واریانس مقادیر خطا، عدم خودهمبستگی خطاهای مدل، تشخیص همخطی
		بررسی متغیرها	آشنایی با متغیرهای مجازی و کاربردهای آن، قانون متغیرهای تصادفی، اجزا ثابت و متغیر در متغیرهای تصادفی، سطح معناداری متغیرها، آزمون پایایی متغیرها، ارزیابی ضرایب متغیرها، شناسایی انواع متغیر و تعیین نقش آن‌ها، تبدیل متغیر کمی به متغیر مجازی،

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
			ترکیب متغیرهای پرسشنامه و صورت‌های مالی، گزینش متغیرهای کنترل، توزیع نرمال در متغیرهای حسابداری، دسته‌بندی متغیرها از لحاظ نوع مقادیر، دسته‌بندی متغیرها از لحاظ ساختار مدل آماری، شناسایی متغیر مستقل یا متغیر پیش‌بینی کننده، شناسایی متغیر کمی و کیفی
		مدل‌های آماری	مدل‌های سری زمانی، مدل‌های غیرخطی و تغییر شکل متغیرها، مدل‌های توان دار، مدل‌های غیرخطی و برآورد مدل‌های معادلات همزمان، مدل رگرسیون دومرحله‌ای فاما-مک‌بث، مدل‌های ایستا و پویا، مدل لاجستیک باینری، مدل خطی تعمیم‌یافته، مدل استنباط شده بر اساس آمار بیز، مدل‌سازی استاندارد کلاسیک، مدل‌های درختی و ماشین بردار پشتیبان.
		تحلیل داده‌ها	اشاره به نوع تحلیل شامل: پانل یا سری زمانی و غیره، تجزیه و تحلیل داده‌های اساسی استنباط جداول و نمودارها، آشنایی با انواع داده‌ها، روش صحیح تهیه و تفسیر آمار توصیفی، بررسی داده جمع‌آوری شده، آشنایی با مبحث داده کاوی، تحلیل دنباله‌ای از نقاط داده‌ای جمع‌آوری شده در یک بازه زمانی، ارزیابی ستون‌های داده‌ای که فرمول محور هستند، تحلیل متغیرهای کلیدی برای اینکه ببینند چگونه مقادیر منفرد، حول میانگین جمع می‌شوند، آشنایی با کاربرد پایتون در تحلیل داده، کاربرد مایکروسافت اکسل در تحلیل داده، یادگیری فرایندهای جمع‌آوری تا ذخیره‌سازی و مصورسازی
	کیفی	آشنایی با طرح تحقیق، ابعاد شناختی و فلسفی پژوهش‌های کیفی	پیوند مستمر پژوهشگر با واقعیت‌های موجود در محیط پژوهش کیفی، کسب آمادگی لازم جهت کشف مفاهیم تازه، کسب شناخت دقیق‌تر از موضوع پژوهش، مطالعه عمیق‌تر جامعه پژوهش، ثبت واقعیت به طوریکه از سوی پاسخگویان دیده و تجربه شده باشد، رجوع به واقعیت بدون تصورات از پیش پنداشته شده یا مدل‌ها و الگوهای از پیش ساخته شده، برخورداری از اصالت دیدگاه افراد مورد مطالعه به جای دیدگاه محقق، توصیف سیستم معانی مشترک پاسخگویان به صورت دقیق عمیق و همه‌جانبه،
		مراحل انجام پژوهش با استفاده از روش کیفی	ارائه یک تئوری جدید، کدگذاری داده‌ها و تحلیل استقرایی، تدوین پیش‌نویس گزارش پژوهش، تعیین قابلیت اطمینان داده‌های میدانی، استفاده از تم مشخص کردن تجارب شخصی

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
			مشارکت کنندگان به وسیله‌ی بینش عمومی از کل داده‌ها، استفاده از فنون نمونه‌گیری تصادفی به جای نمونه‌گیری هدفمند، مطالعه واقعیت از درون به جای بیرون، تفسیر اطلاعات به جای تحلیل آماری داده‌ها، درک معنای مستتر در رفتارها، انتخاب گروهی که مسئله در مورد آن‌ها مطالعه خواهد شد، تنظیم مسئله کلی،
		نگارش و تنظیم مقاله‌ی علمی	توانایی نگارش پیشینه پژوهش به صورت انتقادی، استفاده مناسب از جداول و نمودارها، ارائه فهرست شرکت‌ها و همه جداول آماری برگرفته از نرم‌افزار و پرسشنامه‌های استفاده‌شده، ارائه دلیل منطقی برای انجام پژوهش موردنظر، شناسایی انواع متغیرهای پژوهشی، آشنایی با لزوم پشتیبانی شدن تک‌تک فرضیه و مدل‌ها در مبانی نظری، ارائه مستند تعارف مفهومی و عملیاتی و بیان تعریف همه‌ی واژه‌های اصلی به کاررفته در عنوان و فرضیات، تدوین بیان مسئله، آشنایی با چالش‌ها و خطاهای مرسوم، پرهیز از عجله در ارسال مقاله به مجلات معتبر علمی، انتخاب مجله مناسب، تدوین عنوان و چکیده تأثیرگذار، ویرایش حرفه‌ای پیش از ارسال مقاله، تسلط علمی مؤلف به موضوع مقاله، ذکر منبع و مرجع، رعایت آداب نقد،
گزارش نویسی	مقاله نویسی	گزارش نتایج	ارائه صحیح و دقیق نتایج پژوهش، توانایی انتشار یافته‌های پژوهش در منابع علمی (مجلات و همایش‌های مختلف)، توانایی بحث و نتیجه‌گیری از یافته، مقایسه کردن یافته‌ها با پیشینه نظری و تجربی، ارائه نتایج روشن و مختصر، تدوین بخش نتیجه‌گیری و پیشنهادها، توضیح روشن و روان کاربرد نتایج پژوهش برای هر یک از گروه استفاده‌کننده، ذکر دقیق نقاط تمایز پژوهش و نبود مقاله منتشرشده‌ی مشابه، توانایی تفسیر آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش، ارائه تفاسیر مناسب در مورد نتایج آزمون هر یک از فرضیه‌ها، شناسایی خلأ موجود در پژوهش‌های پیشین و اهداف پژوهش (دانش شکافی)، ذکر و تفسیر خلاصه نتایج اصلی پژوهش، ارائه‌ی پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی،
		تسلط کامل به برنامه ویراستاری	نگارش گزارش بدون غلط‌های دستور زبان، ویرایش گزارش پژوهش، نگارش گزارش بر اساس فرمت‌های مختلف، رعایت نکات نگارشی همانند فونت و اندازه و فاصله و غلط املایی در متن، نظم فهرست و انطباق شماره صفحه، آشنایی با روش‌های صحیح ارجاع دهی، استناد و منبع دهی بر اساس فرمت‌های مختلف، درست و بجا بکار بردن علائم نگارشی به‌ظاهر

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
			پیش‌پاافتاده، اصلاح نیم‌فاصله‌های رعایت نشده در متن و یا اعرابی که به‌اشتباه گذاشته‌شده، تبدیل واژه‌هایی که به صورت فینگلیش (یا کلمات فارسی که با حروف انگلیسی نوشته‌شده است) به زبان فارسی، بررسی متن از لحاظ اشتباهات احتمالی املائی، تبدیل ارقام عربی به معادل فارسی
		آشنایی با چارچوب نگارش پایان‌نامه	تقسیم فهرست منابع به دو بخش جداگانه منابع فارسی و منابع انگلیسی، اطمینان از اینکه همه‌ی منابع اشاره شده در متن در فهرست ارائه شده است و بالعکس، اضافه کردن مواردی که آوردن آن‌ها در متن پایان‌نامه ضرورت ندارد در قسمت پیوست‌ها و ضمائم، خودداری از کپی کردن اعداد لاتین، پرهیز از نوشتن مطالب تکراری در فصل‌ها، نوشتن واژه‌های غیرمعمولی و تخصصی به شکلی مناسب در پاورقی، اهمیت اجرای پژوهش و وجود تمایز و نوآوری، شناسایی کاربران و سازمان‌های مورد همکاری، استفاده از منابع معتبر، تهیه و تنظیم گزارش پایانی پایان‌نامه با توجه به دستورالعمل نگارش مخصوص هر دانشگاه، شماره‌گذاری همه جدول‌ها و تصویرها و اشاره آن‌ها در متن، اهمیت اجرای پژوهش و وجوه تمایز و نوآوری
	پایان‌نامه نویسی	آشنایی با ادبیات و پیشینه پژوهش	دستیابی به یک چارچوب نظری بر اساس پیشینه‌ی نظری و عملی به منظور تدوین نظریه، شناسایی شیوه‌ی عملیاتی کردن متغیرها و روش‌های پژوهش در مطالعات پیشین، معرفی و گسترش آگاهی خواننده از مفاهیم و متغیرهای اصلی، تشریح تاریخچه‌ی متغیر در پژوهش‌ها و دیدگاه‌های صاحب‌نظران، پرهیز از ارائه مباحث غیر مرتبط و بدیهیات، آغاز با مطالب کلی در خصوص یک مفهوم و رسیدن به مطالب جزئی‌تر، حفظ انسجام و سازمان‌دهی منطقی مطالب، اشاره به منابع جدیدتر و به روز تر، بهره‌گیری کافی از منابع لاتین، استفاده از منابعی که ارتباط مشخصی با موضوع پژوهش داشته باشد، دستیابی به مبنایی برای تدوین و توسعه‌ی فرضیه‌های پژوهش، یافتن ارتباط بین دستاوردها و یافته‌های پژوهش‌های پیشین با مسئله مورد بررسی، شناسایی شیوه‌ی عملیاتی کردن متغیرها و روش‌های پژوهش در مطالعات پیشین، تفکیک صحیح پیشینه نظری و عملی، ارائه جدول خلاصه‌ی نتایج و عدم ارائه پژوهش‌های نامرتبط،

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
		آشنایی با روش‌شناسی پژوهش	اشاره به تمامی آزمون‌ها و روش‌های آماری مورد استفاده در پایان‌نامه، بیان دلایل استفاده از روش‌ها و آزمون‌ها، به تصویر کشیدن فرآیند آزمون فرضیه‌ها با استفاده از داده‌های گردآوری‌شده، بیان صحیح نوع و روش پژوهش از ابعاد مختلف، معرفی ابزار مناسب و کفایت توضیحات، ذکر صحیح اعضای جامعه پژوهش، بیان کردن دلایل انتخاب جامعه آماری، ذکر روش انتخاب نمونه و تعیین حجم آن، بیان صحیح معیار اندازه‌گیری متغیرها، تعیین نقش متغیرها شامل مستقل وابسته، ارائه مدل‌های رگرسیونی و مفهومی، معرفی نرم‌افزار آماری،
		آشنایی با تحلیل داده‌ها	ارائه نتایج در قالب جداول و نمودار، نوشتن اعداد و ارقام جدول‌ها به صورت فارسی، نشان دادن فرایند دسته‌بندی و تحلیل داده‌ها، به تصویر کشیدن فرآیند آزمون فرضیه‌ها با استفاده از داده‌های گردآوری‌شده، استخراج اطلاعات جدول‌ها از خروجی‌های نرم‌افزارهای آماری، خودداری از کپی کردن اعداد لاتین، ارائه نتایج آزمون‌های اضافی، تحلیل توصیفی داده‌ها، انجام آزمون‌های مربوط به داده‌های پانل شامل چاو و هاسمن، اندازه‌گیری متغیرها به شکل صحیح و آماره‌های متناسب با متغیرهای کمی و کیفی، ارائه صحیح نتایج آماری،
		آشنایی با بحث و نتیجه‌گیری	مقایسه‌ی نتایج با نظریه‌های پژوهش و انتظارات اولیه پژوهشگر، بیان دلایل احتمالی رد فرضیه‌ها، ارائه پیشنهادهایی به افراد گروه‌ها و سازمان‌های ذینفع و مرتبط با موضوع پژوهش با استفاده از نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها، پرهیز از ارائه پیشنهادهایی به شکل دستوری و الزامی، پرهیز از بزرگ‌نمایی کردن پیشنهادهای کاربردی، مقایسه نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها با دو معیار انتظار اولیه پژوهشگر و پژوهش‌های پیشین، تفسیر حسابداری یافته‌های فصل چهارم پایان‌نامه بدون تأکید بر اعداد و ارقام آماری، بیان پیشنهادهایی متناسب با نتایج حاصل شده و خودداری از مواردی فراتر از آن، پیشنهاد موضوع‌های مرتبط با کار انجام‌شده که در آینده می‌تواند توسط پژوهشگران در جهت تکمیل و گسترش نتایج انجام شود، مرتب نمودن فهرست منابع به ترتیب حروف الفبا،
مهارت‌آموزی	کسب مهارت‌های حرفه‌ای و آموزش عمومی	کسب مهارت‌های ارتباطی	ارتباط شفاهی، ارتباط نوشتاری، مهارت‌های مورد نیاز برای حسابداران در عمل (مهارت‌های ارتباطی، تجاری و فنی)، رفتار حرفه‌ای، کار گروهی، مشتری‌مداری، مذاکره، تعامل نوشتاری

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
			در ارائه گزارش‌های مالی و حسابداری، کنار هم گذاشتن صحیح کلمات در جمله، تسلط بر «آنچه باید بگوید و چگونه بگوید»، جذاب‌تر کردن فضای مجموعه کاری خود را برای خود و دیگران، رازداری در مورد اطلاعات مالی، توانایی انجام کار در محیط‌های گروهی، مسئولیت‌پذیری و قدرت یادگیری بالا، مهارت تهیه رزومه شغلی مؤثر، مهارت تعامل و ارتباط شغلی با همکاران در محیط کار، همدلی و پشتیبانی، مهارت صبوری و تحمل فشار در شرایط کاری پرحجم و سخت با حقوق بالا، مهارت شنیدن و سؤال کردن، حرفه‌ای گری و دارا بودن اخلاق حرفه‌ای و تعهد کاری و فداکاری
			مدل‌سازی تصمیم‌گیری کسب و کار، برقراری نظم در امور مالی شرکت، تنظیم استراتژی‌های کوتاه یا بلندمدت، بهبود عملکرد خود با بررسی عملکرد دیگران و کمک از تجربیات آنان، توانایی حل مسئله در چالش‌های حسابداری، مدیریت زمان در انجام الویت‌ها، کسب مهارت‌های نرم و ارتباط با افراد، برخورداری از دقت و تمرکز بالا، تجزیه و تحلیل اطلاعات و محاسبات دقیق، توانایی کار با نرم‌افزارهای مختلف حسابداری، آشنایی با قوانین مربوطه و آیین‌نامه‌ها، قدرت تحلیل بالای یک حسابداری،
	کسب مهارت‌های تکنولوژی	آشنایی و استفاده از نرم‌افزارها	نرم‌افزار صفحه گسترده، نرم‌افزارهای پردازش متن، نرم‌افزار ارائه، نرم‌افزار پایگاه داده، نرم‌افزار گرافیک، آموزش کد نویسی در ایویوز به صورت کاربردی، آشنایی با کاربرد نرم‌افزار تحلیل آماری اس پی اس اس، آشنایی با نرم‌افزار تحلیل آماری ایویوز.
		مدیریت سیستم	مدیریت فایل و دایرکتوری، برنامه‌ریزی و حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی، روش‌های مختلف جستجوی موضوع، پایگاه‌های داده و سایت‌های معتبر، مدیریت فناوری و بودجه‌بندی، تجزیه و تحلیل سیستم‌ها، یادگیری ماشین، یادگیری نظارت‌شده و یادگیری بدون نظارت، برنامه‌نویسی برای تحلیل‌های پیشرفته آماری.
	اخلاق پژوهش	مفهوم سرقت ادبی و اهمیت روش‌های تشخیص و اجتناب از آن	استفاده از نوشته‌های دیگر پژوهشگران بدون استناد مناسب یا کسب اجازه، انطباق کامل همه‌ی استنادها به فهرست منابع و برعکس. رعایت اصول ساختاری و محتوایی پژوهش، مانند مراجعه به منابع اصلی، در نظر گرفتن اولویت‌ها و نیازهای پژوهشی جامعه و پرهیز از کارهای با صبغه تئوری صرف، خودداری از حذف و دستکاری اطلاعات اصلی منابع، خودداری

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
			از بهره‌برداری مالی از کارهای دیگران، بدون اینکه منفعتی نصیب‌شان شود، استفاده از نقل قول‌ها و در متن مشخص شود که قصد سرقت ادبی وجود ندارد، در صورت بهره بردن از ایده‌های دیگران که به شکل نقل قول مطرح نمی‌شوند از بازنویسی اصولی کمک گرفته شود، فراموش نشدن پارافریز متن،
		به کارگیری استانداردهای اخلاقی	سهل انگاری در اجرای پژوهش و یا سپردن اجرای کار به دیگران، عدم افشای اطلاعات محرمانه‌ی افراد و سازمان‌های مشارکت‌کننده در پژوهش، احترام به عالمان در نقد دیدگاه‌های آن‌ها، شجاعت در پیمودن راه‌های نرفته و نقد دیدگاه نام‌آوران، انگیزه‌های انسانی و الهی و عدم تمرکز بر کسب عنوان، نگارش پژوهش به گونه‌ای نباشد که کسی یا گروهی محتمل آسیب یا ضرری شود و از میدان بیرون رود، در گزارش پژوهش رعایت تمام قوانین سیاست‌ها و مقررات مربوط به پژوهش مورد نظر در گزارش پژوهش، پای بندی به راهنماهای اخلاقی عمومی و اختصاصی کشور در حفاظت از آزمودنی‌ها، توافق در مورد ترتیب اسامی باید بر اساس سهم هریک از نویسندگان در نگارش مقاله و مشارکت خلاقانه‌ی آن‌ها باشد، نه بر اساس جایگاه یا سوابق افراد. خودداری از اینکه داده‌های مقاله‌ی پیشین را با اندکی تغییر در متن در مقاله‌ای با عنوان جدید به چاپ رساندن، آوردن نام کلیه افرادی که در اجرای پژوهش مساعدتی مبذول داشته‌اند اما معیارهای درج نام در بخش نویسندگان مقاله را ندارند، در بخش سپاسگزاری با ذکر نوع مشارکت،
		فضایل اخلاقی در پژوهش	شهرت و درآمد، توجه به نقش پیش فرض‌های ارزشی، حقیقت‌جویی در پژوهش، توجه قرار دادن اصل بی‌طرفی در پژوهش، تحمیل نکردن دیدگاه‌ها خواسته‌ها و اغراض شخصی یا صنفی خود بر موضوع تحقیق، با شوق و ذوق و نشاط در پی حل مسئله بودن و هرگز خستگی و کسالت به خود راه ندادن، انجام پژوهش به صورت گروهی، تصحیح انگیزه و نیت، شهامت در پژوهش،
		آسیب‌شناسی اخلاقی پژوهش	استفاده از داده‌های نامعتبر و غیر واقعی و یا دستکاری در داده‌ها، بیان ناقص یافته‌ها یا انتشار نتایج به نفع یک گروه یا سازمان، شهرت زدگی، دخالت دادن خوسته‌های شخصی، فردگرایی و فقدان کار گروهی و جمعی در تحقیقات و پژوهش‌ها، فقدان صبر و حوصله و توقع زودبازدهی، عدم آشنایی با روش‌های نوین

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
کسب دانش در زمینه‌های مختلف مورد نیاز حسابداری		آشنایی با مباحث مالیاتی	تحقیق به خاطر نبود آموزش تحقیق محور، تدوین مقاله و پایان‌نامه با رویکرد رفع تکلیف و اخذ مدارک و مدارج علمی و عدم توجه به مسئله تولید علم و همچنین تقلید و عدم خلاقیت و نوآوری، انجام کارهای تکراری و مشابه و عدم اطلاع مراکز و پژوهشگران از فعالیت‌های علمی همدیگر و فقدان بانک‌های اطلاعاتی جامع موضوعات مورد پژوهش
			مالیات بر درآمد، مشمولان مالیات و معافین از مالیات، ثبت‌نام مالیاتی، مالیات‌های غیرمستقیم، ثبت‌نام در نظام مالیات بر ارزش افزوده و ارائه اظهارنامه ارزش افزوده، اموال مشمول مالیات بر ارث، اخذ حق تمبر از اوراق و مدارک، معافیت مالیاتی درآمدهای حقوقی، مالیات بر درآمد املاک و مستغلات، مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی؛ انواع مالیات شرکت‌ها، هزینه‌های قابل قبول مالیاتی، وظایف مؤدیان مالیاتی، سایر معافیت‌های مالیاتی درآمدهای حقوق، مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی، مبنای تعیین درآمد اجاره املاک با توجه به مفاد قانون مالیات‌های مستقیم
			تفاوت در دیدگاه حسابرسی سنتی و مدرن، بررسی تغییرات مبطوع به نقش‌ها و مسئولیت‌های در محیط حسابرسی داخلی، ویژگی‌های حسابرسان و مؤسسات حسابرسی و تفاوت‌های بین آن‌ها و فعالیت‌هایشان و همچنین توانایی‌های شخصی حسابرسان مانند توانایی‌های ارتباطی و مهارت‌های خاص، تنظیم گزارش حسابرسی برای طرح و بررسی توسط مدیران، تنظیم گزارش حسابرسی حاوی نظر حسابرسان در ارتباط با قضاوت در اختلاف چند نفر برای ارائه در دادگستری، تهیه گزارش حسابرسان ویژه در زمان‌های مورد درخواست، حسابرسی مالیاتی و ارائه گزارش مربوطه. ارائه گزارش‌های حسابرسی افزایش سرمایه.
کسب دانش در زمینه‌های مختلف مورد نیاز حسابداری		آشنایی با خدمات حسابرسی	طراحی سیستم‌های کنترل و رویه‌های کنترل داخلی، برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت در شرایط محدودیت منابع، حرکت به سوی کسب‌وکار الکترونیک و تجارت الکترونیک، مدل‌سازی فرآیندهای کسب‌وکار، بهبود کنترل فرایند، کمک به تصمیم‌گیری، نظارت بر قوانین با در نظر گرفتن درآمد و اهداف برای اجتناب از ضرر، آشنایی با نحوه اعمال ساختار سهام تشویقی در حقوق کسب‌وکار نوپا و قدمت دار، آشنایی با عملکرد هیئت‌مدیره طبق مقررات شرکت، آشنایی با مسئولیت مدنی و
			شناخت قانون کسب‌وکار

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
			کیفری مدیران، مدت مأموریت مدیران و انتصاب اعضاء جدید، سرمایه گذاری بیش از اندازه در دارائی های ثابت،
		آشنایی با حسابداری مدیریتی	تکنیک های پیش بینی و تصمیم گیری در حسابداری مدیریت، مبحث نظام راهبری شرکتی، شناخت سیستم ها از منظر مدیریت، ارائه اطلاعات مالی و غیرمالی مثل بودجه ها، پیش بینی ها و تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی به صورت هفتگی و یا دو هفته یک بار به مدیریت، پیش بینی مشکلات احتمالی، مدیریت استراتژی، گزارشی از هزینه های مستقیم و غیرمستقیم سهام، درک علل واریانس و تجزیه و تحلیل روند هزینه های محتمل شده، تجزیه تحلیل بودجه بندی سرمایه، تجزیه تحلیل محصول جدید، نظارت و کنترل عملیات، نگهداری و ثبت اطلاعات آماری، اندازه گیری عملکرد شرکت، هزینه یابی بر مبنای هدف، بررسی مشکلات و ارائه راهکار، مدیریت کیفیت جامع
		آشنایی با مبحث سرمایه گذاری مالی	آشنایی با تحلیل بنیادی و تأثیر آن بر تصمیم های سرمایه گذاری، آشنایی با اصول تابلوخوانی، آشنایی با اصول تشکیل سبد سرمایه گذاری و روش های ارزیابی و مدیریت آن، آشنایی با تحلیل تکنیکال و شیوه ارزیابی روند حرکت قیمت سهام و پیش بینی آینده آن، نحوه کار با سامانه کارگزاری، سرمایه گذاری غیرمستقیم از طریق سبد گردانی اختصاصی، سرمایه گذاری غیرمستقیم از طریق صندوق های سرمایه گذاری، میزان تحمل ریسک، انتخاب کارگزاری مناسب برای خرید و فروش سهام در بورس، آشنایی با سرمایه گذاری خطرپذیر (کسب و کارهای نوپا یا استارت ها)، میزان پول در دسترس و تناسب آن با کمترین حجم سرمایه گذاری در بازار هدف، اطمینان از ثبات سرمایه
		شناخت موضوعات فناوری	آشنایی با تکنولوژی مالی یا فین تک، سرعت زیاد در پردازش داده، به موقع بودن گزارش ها، امکان مبادله اطلاعات، امنیت داده های مالی، دورکاری، ارائه خدمات مشاوره ای، خودکار شدن فرایندهای حسابداری توسط هوش مصنوعی، خودکار سازی فرایند صدور فاکتور پرداخت و حسابرسی، تحلیل داده های حسابداری و پیش بینی، ذخیره کردن صدا بر روی سی دی یا ذخیره کردن اطلاعات مالی، ارسال یک یا چند فایل از کامپیوتری به کامپیوتر دیگر، تصویب الکترونیکی - امضای دیجیتالی، داده کاوی و پردازش تحلیلی هم زمان، سیستم های

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده	مضامین پایه	مفاهیم
			دانش و مدیریت دانش، استفاده از ابزار و فنون حسابداری به کمک کامپیوتر

گام پنجم: ترکیب نتایج در قالب توصیف جامع از پدیده

از تجزیه و تحلیل، همه مؤلفه‌ها به صورت توصیف جامعی از پدیده مورد نظر ترکیب شدند و پس از ادغام همه مؤلفه‌ها، توصیف و الگوی جامعی از آموزش دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی به عنوان ساختار کلی به دست آمد.

گام ششم: تقلیل توصیفات جامع برای دستیابی به یک ساختار بنیادی

ابتدا واکنش مصاحبه‌شوندگان نسبت به نتایج به دست آمده، بررسی شد. سپس جملات، عبارات و مضامین زائد و دارای ابهام که باعث تضعیف توصیف کلی و مفاهیم آن می‌شدند، شناسایی و از ساختار کلی حذف شد. در این مرحله تلاش گردید جملات و عبارات ساده، مختصر و بدون ابهام، به توصیف دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی بپردازند.

گام هفتم: اعتبار پژوهش کیفی

اعتبارسنجی یافته‌های پژوهش انجام شد. در حقیقت، بررسی روایی و پایایی جزء مبانی مهم پژوهش کیفی از نوع پدیدارشناسی است. در روش کلایزی، سنجش اعتبار از طریق خود مصاحبه‌شوندگان انجام شد. به این صورت که یافته‌های ناشی از مصاحبه‌ها، در اختیار مصاحبه‌شوندگان قرار گرفت و از طریق مباحثه با آن‌ها، سنجش اعتبار صورت پذیرفت. در این پژوهش، همه مصاحبه‌شوندگان، رضایت خود را از نتایج استخراج شده حاصل از مصاحبه با آن‌ها که نشانگر دیدگاه‌ها، تجارب و تخصصشان نسبت به مدل آموزش دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی بود، اعلام کردند. همچنین برای ارزیابی پایایی مفاهیم استخراجی از روش توافق بین دو کدگذار استفاده شده است. بدین صورت که علاوه بر محقق که به کدگذاری اولیه اقدام کرده است، خبرگان دیگری نیز همان متنی که خود محققان کدگذاری کرده‌اند را بدون اطلاع از کدهای آن‌ها و جداگانه کدگذاری کرده‌اند که کدهای این دودسته از محققان به هم نزدیک بوده

است که نشان‌دهنده توافق بالا بین این دو کدگذار و بیان‌کننده پایایی است. برای ارزیابی پایایی مفاهیم استخراجی از چهار معیار کمی ضریب هولستی، ضریب پی اسکات، شاخص کاپای کوهن و آلفای کرپندروف برای بررسی قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال، قابلیت تأیید و اطمینان‌پذیری استفاده شده است. میزان همبستگی دیدگاه خبرگان با محاسبه ضریب هولستی (PAO) یا «درصد توافق مشاهده شده» ۰/۸۸ به دست آمده است که مقدار قابل توجهی است. با توجه به ایراداتی که به روش هولستی وارد است شاخص پی-اسکات نیز محاسبه شده است که میزان آن ۰/۷۶ به دست آمده است. چهارمین شاخص برآورد اعتبار تحقیقات کیفی شاخص کاپای کوهن است. شاخص کاپای کوهن در این مطالعه ۰/۷۳ به دست آمده است. در نهایت نیز از آلفای کرپندروف استفاده شده است و میزان آن در این مطالعه ۰/۸۲ برآورد گردیده است.

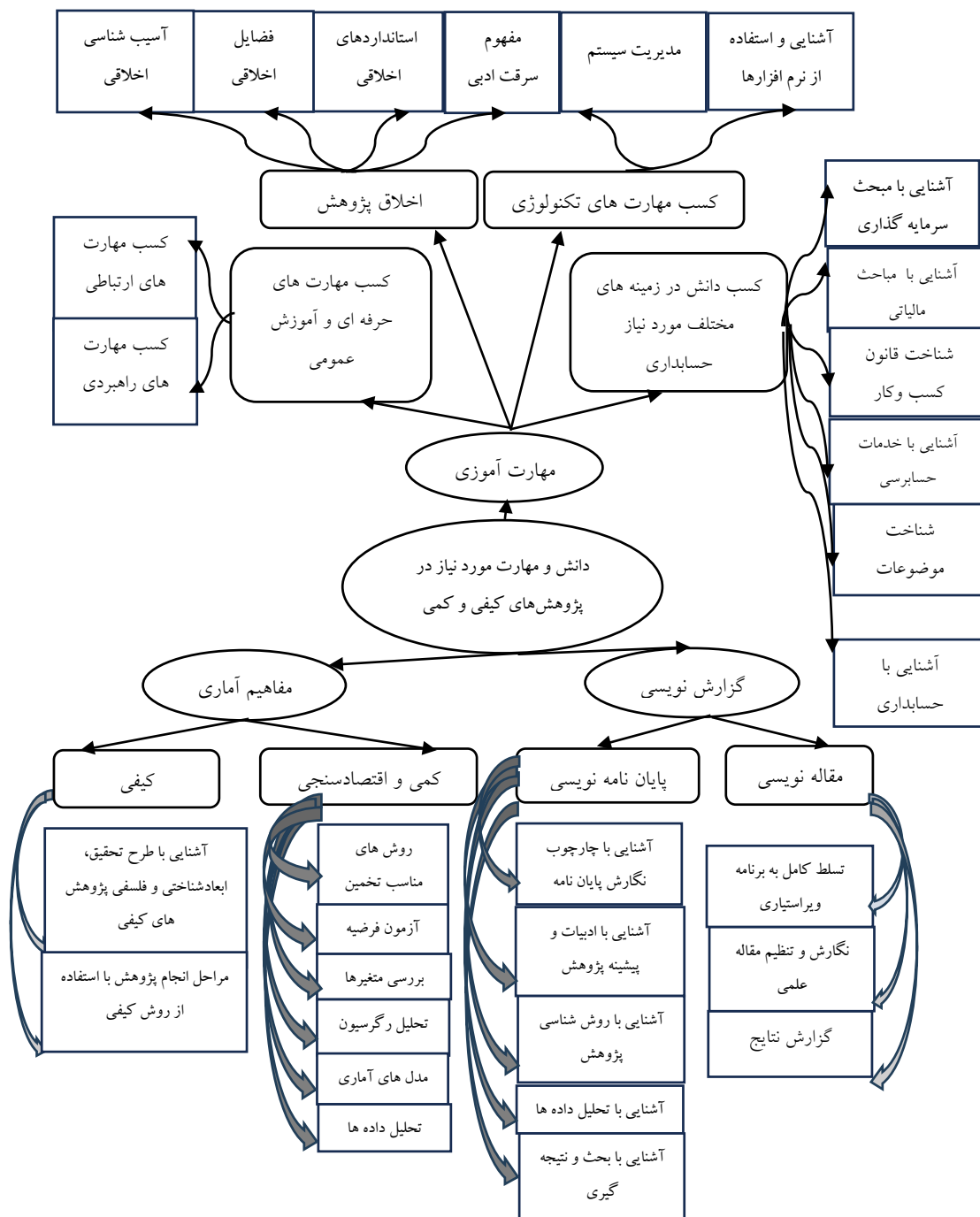
جدول ۵. ضریب توافقی کاپا

ضریب هولستی	ضریب پی اسکات	شاخص کاپای کوهن	آلفای کرپندروف
۰/۸۸	۰/۷۶	۰/۷۳	۰/۸۲
	۳۷۱		
تعداد مقوله			

در این پژوهش از شاخص نسبت روایی محتوایی (CVR) لاوشه استفاده شده است. این شاخص توسط لاوشه طراحی شده است. جهت محاسبه این شاخص از نظرات کارشناسان متخصص در زمینه محتوای آزمون مورد نظر استفاده می‌شود و با توضیح اهداف آزمون برای آن‌ها و ارائه تعاریف عملیاتی مربوط به محتوای مفاهیم، از آن‌ها خواسته می‌شود تا هریک از مفاهیم را بر اساس طیف سه‌بخشی لیکرت «گویه ضروری است»، «گویه مفید است ولی ضروری نیست» و «گویه ضرورتی ندارد» طبقه‌بندی کنند. سپس بر اساس فرمول زیر، نسبت روایی محتوایی محاسبه می‌شود (نظریان و همکاران، ۱۴۰۰؛ ۳۴۱):

$$CVR = \frac{\frac{\text{تعداد کل متخصصین}}{2} - \text{تعداد متخصصینی که گزینه ضروری را انتخاب کرده اند}}{\frac{\text{تعداد کل متخصصین}}{2}}$$

در این پژوهش از شاخص نسبت روایی محتوایی لاوشه استفاده شده است. جهت محاسبه این شاخص از نظرات کارشناسان متخصص در زمینه محتوای آزمون مورد نظر استفاده در این پژوهش مقدار CVR بر اساس تعداد ۲۵ متخصص، ۰/۵۲ به دست آمده است که از ۰/۳۳ بیشتر است؛ بنابراین مفاهیم استخراجی از روایی محتوایی برخوردار است. و در نهایت به طور کلی با دریافت اطلاعات خبرگان یافته‌های تحقیق در شکل (۳) به نمایش گذاشته شده است.

شکل ۳. الگوی مستخرج شده از پژوهش

بدین نحو که تمامی این ۳۷۱ مقوله باید با در نظر گرفتن رویکردهای موجود در حوزه دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی، از منظر زیرساخت، تکنیک و چگونگی اجرا و پیاده‌سازی همچنین سازوکار سیستم با رویکرد فناورانه پیاده‌سازی و اجرا گردد تا در نهایت الگوی دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کیفی و کمی با چنین رویکردی سازمان‌دهی، پیاده‌سازی و اجرا گردد و در نهایت خروجی آن با نگرشی فناورانه در مسیر خلق ارزش دانشگاه‌ها، به دانشجویان ارائه گردد.

بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش، حکایت از فاصله زیاد آموزش عالی حسابداری در کشور تا شکل‌گیری این رشته در دانشگاه دارد. از این‌رو برای رسیدن به آموزش حسابداری مبتنی بر ارزش‌آفرینی و جامعه‌محوری، سیاست‌گذاران آموزش عالی باید به نیازها، دغدغه‌ها و خواسته‌های جامعه از این رشته توجه ویژه داشته باشند. دانشگاه باید بداند جامعه چه مطالبه و انتظاری از رشته حسابداری دارد و به‌جای یک آموزش و پژوهش صرف، پاسخگوی آن نیازها باشد تا بتواند دانشی را که در طول سالیان متمادی در دانشگاه انباشته شده را کاربردی نماید. پژوهش حاضر، به دنبال دستیابی به الگوی پیشنهادی آموزشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی حسابداری در دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی در ایران از دیدگاه صاحب‌نظران، است. از این‌رو در این پژوهش تلاش گردید تا مقوله‌های مؤثر در طراحی الگوی دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی مورد شناسایی قرار گیرد. برای تحقق این هدف، از طریق روش نمونه‌گیری گلوله برفی، ۲۵ نفر از خبرگان که دارای شرایط موردنظر از جهت تخصص و تجربه در زمینه موضوع بودند، انتخاب و مصاحبه کیفی به صورت سؤالات باز و مشترک از آن‌ها انجام شد. سپس داده‌ها، در هفت مرحله طبق رویکرد پدیدارشناسی توصیفی - کلاسی، آنالیز و درون‌مایه‌های اصلی استخراج، تفکیک و دسته‌بندی شدند. پس از اعتبار سنجی روایی و پایایی یافته‌ها که در پدیدارشناسی دارای اهمیت بالایی است، در نهایت مدل پیشنهادی دانش و مهارت مورد نیاز در پژوهش‌های کمی کیفی از دیدگاه خبرگان، ارائه گردید. این مدل دربرگیرنده ۳ تم فراگیر شامل مفاهیم آماری، گزارش‌نویسی و مهارت‌آموزی است که در این پژوهش مفاهیم آماری شامل (کمی و اقتصادسنجی و کیفی)، گزارش‌نویسی شامل (مقاله‌نویسی و پایان‌نامه نویسی) و مهارت‌آموزی شامل (کسب مهارت‌های حرفه‌ای و

آموزش عمومی، کسب مهارت‌های تکنولوژی، اخلاق پژوهش و کسب دانش در زمینه‌های مختلف مورد نیاز حسابداری) به دست آمد. در قسمت مفاهیم آماری، کمی و اقتصادسنجی همانند پژوهش ناصری و همکاران (۱۴۰۲) و (بورک و بوردون (۲۰۱۷) شامل (روش‌های مناسب تخمین، آزمون فرضیه، تحلیل رگرسیون، بررسی متغیرها، مدل‌های آماری و تحلیل داده‌ها) است. در حسابداری معاصر، رویکردهای تحقیقاتی کمی به طور مکرر مورد استفاده قرار می‌گیرد. به عنوان مثال، بسیاری از مجلات از تکنیک‌های آماری در تحقیقات خود استفاده می‌کنند (ایزر و آکسوت، ۲۰۲۱). تکنیک‌های تحقیق کمی بر داده‌های عددی، عینی و قابل اعتماد تکیه دارند، مانند داده‌های بازار سرمایه و مالی که با استفاده از تکنیک‌های ریاضی و آماری ارزیابی می‌شوند. علاوه بر این، محققان کمی در محیط‌های از پیش برنامه‌ریزی شده کار می‌کنند. به عنوان مثال، برای انجام تحقیقات مدیریت تجربی، محققان از پروکسی‌هایی مانند دانشجویان و مدل‌های ریاضی استفاده می‌کنند. علاوه بر این، این روش بدون صحبت با شرکت‌کنندگان در بازار با استفاده از داده‌های تاریخی بازار، تحقیق انجام می‌دهد. یکی دیگر از کاربردهای تکنیک کمی، آزمون فرضیه است که شامل در نظر گرفتن نظریه‌ها، فرمول‌بندی سؤالات تحقیق و آزمون فرضیه‌ها است. فلسفه تحقیقات کمی معمولاً به مکتب فکری پوزیتیویستی پایبند است که معتقد است واقعیت اجتماعی علیرغم آنچه محقق درک می‌کند وجود دارد. فرآیند اتخاذ تصمیمات تجاری و اقتصادی و همچنین استفاده از صورت‌های مالی توسط سرمایه‌گذاران در تصمیم‌گیری نمونه‌هایی از واقعیت اجتماعی است. با ایجاد و آزمون ارتباط بین متغیرها با استفاده از روش‌های کمی جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها، پارادایم پوزیتیویستی-عین‌گرا حقیقت را بررسی می‌کند. همچنان بعد بعدی مفاهیم آماری، کیفی است که همانند پژوهش زمانی مقدم و همکاران (۱۳۹۸) شامل (آشنایی با طرح تحقیق، ابعاد شناختی و فلسفی پژوهش‌های کیفی و مراحل انجام پژوهش با استفاده از روش کیفی) است. رویکرد کیفی دارای تعداد قابل توجهی از حامیان در زمینه ادبیات حسابداری به منظور توسعه نظریه‌های جدید است که می‌تواند متعاقباً با روش‌های کمی آزمایش شود. با مشاهده رفتار و نظرات افراد، از رویکرد تحقیق کیفی برای جمع‌آوری، ارزیابی و تفسیر داده‌های غیر عددی استفاده می‌شود. محققان بر روی الگوهای موجود در مجموعه داده‌ها، مانند تغییرات در طول زمان، تمرکز می‌کنند و سعی می‌کنند پیوندهای بالقوه بین متغیرها را به منظور تفسیر داده‌های کیفی کشف کنند. علاوه بر این، تحقیقات کیفی ذهنی است و از طیف وسیعی از راهبردهای جمع‌آوری

داده‌ها، یعنی مصاحبه‌های عمیق یک‌به‌یک و گروه‌های متمرکز و همچنین پرسش‌ها و رویکردهای غیرمعارف استفاده می‌کند. علاوه بر این، کیفیت یافته‌های تحقیق بر اساس تخصص و تجربه مصاحبه‌گر است، زیرا تحقیقات کیفی به صورت چهره به چهره با شرکت‌کنندگان در محیط‌هایی انجام می‌شود که زندگی واقعی را منعکس می‌کند، مانند سازمان‌های تجاری و جوامع. علاوه بر این، شکل‌گیری نظریه، هدف اولیه پژوهش کیفی است. در زمینه گزارش‌نویسی اولین بعد آن شامل مقاله‌نویسی است که مقاله‌نویسی شامل چهار قسمت نگارش و تنظیم مقاله‌ی علمی، گزارش نتایج و تسلط کامل به برنامه ویراستاری است. بعد دوم گزارش‌نویسی، پایان‌نامه‌نویسی است که شامل آشنایی با چارچوب نگارش پایان‌نامه، آشنایی با ادبیات و پیشینه پژوهش، آشنایی با روش‌شناسی پژوهش، آشنایی با تحلیل داده‌ها و آشنایی با بحث و نتیجه‌گیری است. در زمینه مهارت‌آموزی اولین بعد آن کسب مهارت‌های حرفه‌ای و آموزش عمومی است که شامل (کسب مهارت‌های ارتباطی و کسب مهارت‌های راهبردی) است. بعد دوم مهارت‌آموزی کسب مهارت‌های تکنولوژی است که شامل (آشنایی و استفاده از نرم‌افزارها و مدیریت سیستم) است. بعد سوم مهارت‌آموزی اخلاق پژوهش است که شامل (به کارگیری استانداردهای اخلاقی، فضایل اخلاقی در پژوهش و آسیب‌شناسی اخلاقی پژوهش) است؛ و بعد چهارم مهارت‌آموزی کسب دانش در زمینه‌های مختلف مورد نیاز حسابداری است که شامل (آشنایی با مباحث مالیاتی، آشنایی با خدمات حسابرسی، شناخت قانون کسب‌وکار، آشنایی با حسابداری مدیریتی، آشنایی با مبحث سرمایه‌گذاری مالی و شناخت موضوعات فناوری) است.

یافته‌های حاصل از این پژوهش برای دانشجویان و اساتید رشته حسابداری مفید است، بنابراین پیشنهاد می‌شود:

در راستای ارتقای تدریس استانداردهای آموزش حسابداری از مضامین سازمان دهنده شناسایی شده به منظور توسعه آموزش حسابداری در آموزش عالی کشور، پیشنهاد می‌شود که به منظور ارتباط بین صنعت و دانشگاه در آموزش حسابداری، دوره‌های کارآموزی را برای افزایش مهارت دانشجویان برنامه‌ریزی شود؛ پیشنهاد می‌شود الگوی مفهومی پژوهش به عنوان مبنایی برای تدوین برنامه‌های آموزشی رشته حسابداری و نیز تغییر قوانین و مقررات آموزشی وزارت علوم قرار گیرد. همچنین به دست‌اندرکاران رشته حسابداری در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی توصیه می‌شود نسبت به ایجاد مراکز رشد و نیز فراهم‌سازی فرصت کارآموزی

برای دانشجویان این رشته اهتمام ورزند. در راستای ارتقای سطح محتوایی آموزش حسابداری به منظور توسعه آموزش حسابداری در آموزش عالی کشور، پیشنهاد می‌شود که پیش‌نیازهای پاسخ به تقاضای شناسایی شده حسابداری در قالب محتوای درسی مورد بحث و بررسی نخبگان این رشته قرار گیرد. در راستای ایجاد ابزارهای نوین آموزش حسابداری از مضامین سازمان دهنده شناسایی شده به منظور توسعه آموزش حسابداری در آموزش عالی کشور، پیشنهاد می‌شود که آموزش نرم‌افزارهای حسابداری به صورت گسترده در تمامی سطوح آموزشی در دستور کار قرار گیرد. خروجی و دستاورد پیاده‌سازی الگوی پژوهش، می‌تواند به‌طور خاص برای بازنگری برنامه‌های آموزشی رشته حسابداری و همچنین به‌طور عام بر نحوه تعامل دانشگاه و رشته حسابداری با صنعت و جامعه در جهت بهبود کارآفرینی و نیز رشد و توسعه پایدار جامعه کمک نماید.

پیشنهاد می‌شود در ادامه این پژوهش، درباره موضوعات زیر نیز تحقیق صورت پذیرد: پرسشنامه این پژوهش توسط اساتید مقطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد یزد تکمیل شده است؛ پژوهشگران آینده می‌توانند برای افزایش قدرت تعمیم‌پذیری، پرسشنامه‌ها را بین دانشجویان تازه دانش‌آموخته شرکت و حسابداران شرکت‌های خصوصی و کارفرمایان آن‌ها توزیع نمایند. ارائه الگوی مفهومی در راستای تربیت و توسعه اساتید تخصصی رشته حسابداری مطابق با استانداردهای به روز این رشته. مقایسه تطبیقی آموزش حسابداری در ایران با سایر کشورهای منتخب و پیشرفته در عرصه بین‌المللی.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی: مقاله حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان: تمام نویسندگان در آماده سازی مقاله مشارکت داشته اند.

تعارض منافع: بنا بر اظهار نویسندگان در این مقاله هیچگونه تعارض منافی وجود ندارد.

تعهد کپی رایت: طبق تعهد نویسندگان حق کپی رایت رعایت شده است.

منابع

- حمیدی زاده، محمدمهدی، اوحدی، فریدون و شکری، اعظم. (۱۴۰۲). تأثیر راهبرهای انگیزشی بر جامعه‌پذیری حرفه‌ای دانشجویان حسابداری مقاطع تحصیلات تکمیلی، نشریه پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۵(۵۷)، ۲۳-۴۱.
- دیانتی دیلمی، زهرا؛ بابایی بیدهندی، مرجان و عباسیان، حسین. (۱۴۰۱). ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی حسابداری مدیریت در ایران: از دیدگاه اساتید و دانشجویان این رشته، مجله حسابداری مدیریت، ۱۵(۵۳)، ۱۹-۳۴.
- زمانی مقدم، افسانه؛ تقی پور، ظهیر علی و دادگرپناه، ژیلا. (۱۳۹۸). ارائه مدلی برای توسعه توانمندی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به تغییرات بنیادی نظام آموزش عالی در آینده، نشریه آینده‌پژوهی مدیریت، ۳۰(۳)، ۲۲۱-۲۳۸.
- علی اصفهانی، یاسمن؛ دیانتی دیلمی، زهرا و صراف، فاطمه. (۱۴۰۱). بررسی میزان آشنایی دانشجویان دکتری حسابداری با روش‌شناسی تحقیق در ایران، نشریه پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۴(۵۳)، ۱۶۳-۱۹۰.
- ناصری، حسین؛ کرمی، غلامرضا و حجازی، رضوان. (۱۴۰۲). ارائه الگوی ارتقای آموزش رشته حسابداری در آموزش عالی کشور، فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۳۰(۱۱۲)، ۳۸۰-۳۹۷.
- نظریان، راحله؛ تفتیان، اکرم و حیرانی، فروغ. (۱۴۰۰). واکاوی محرک‌های گزارشگری زیست محیطی: کاربست فراترکیب، نشریه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۶(۱۱)، ۳۴۱-۳۸۲.

References

- Ali, E. Y; DIANATI, D. Z; & SARRAF, F. (2022). Assessing the Familiarity of Accounting Phd Students with Research Methodology in Iran. (In Persian).
- Aslan, G. (2007). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne kayıtlı doktora öğrencilerinin lisansüstü öğretime ilişkin sorunları. *Milli Eğitim*, 36(174), 250-269.
- Attride-Stirling, J. (2001). Thematic networks: an analytic tool for qualitative research. *Qualitative research*, 1(3): 385-405.
- Booker, K. C. (2009). Shifting priorities: Reflections on teaching qualitative research methods. *The Qualitative Report*, 14(3), 389-394.
- Bourque, C. J; & Bourdon, S. (2017). Multidisciplinary graduate training in social research methodology and computer-assisted qualitative data analysis: a hands-on/hands-off course design. *Journal of further and higher education*, 41(4), 475-491.
- Creswell, J. W; & Creswell, J. D. (2017). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Sage publications.

- Daniel, B. K. (2018). Contestable professional academic identity of those who teach research methodology. *International Journal of Research & Method in Education*, 41(5), 548-561.
- Daniel, B; Kumar, V; & Omar, N. (2018). Postgraduate conception of research methodology: implications for learning and teaching. *International Journal of Research & Method in Education*, 41(2), 220-236.
- Dianti, D. Z; Babaei, B. M; & Abbasian, H. (2022). The Internal Quality Evaluation of Management Accounting Curriculum in Iran: The perspective of students and Professors. (In Persian).
- Ersoy, A. (2015). Investigation of Phd students' initial qualitative research experiences via their diaries. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 5(5), 549-568.
- Ezer, F; & Aksüt, S. (2021). Opinions of Graduate Students of Social Studies Education about Qualitative Research Method. *International Education Studies*, 14(3), 15-32.
- Gasparyan, G. (2021). Double-sided transformations of culture-bound constituents in William Saroyan's cross-cultural domain. *Translation Studies: Theory and Practice*, 1(2), 31-44.
- Haenen, J; Vink, S; Sjoer, E; & Admiraal, W. (2024). Challenge and learning in honours education: a quantitative and qualitative study on students' and teachers' perceptions. *Teaching in Higher Education*, 29(1), 216-232.
- Hamidzadeh, M. M; & Shokri, A. (2023). The Effect of Motivational Strategies on the Professional Socialization of Postgraduate Accounting Students. (In Persian).
- Henson, R. K; Hull, D. M; & Williams, C. S. (2010). Methodology in our education research culture: Toward a stronger collective quantitative proficiency. *Educational researcher*, 39(3), 229-240.
- Høffding, S; & Martiny, K. (2016). Framing a phenomenological interview: what, why and how. *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 15, 539-564.
- Imoniana, J. O; Brunstein, J; & Casa Nova, S. (2022). The account of teaching qualitative research method in accounting program in Brazil. Available at SSRN 4022461.
- Kaeedi, A; Esfahani, A. R. N; Sharifian, F; & Moosavipour, S. (2023). The quantitative and qualitative study of the effectiveness of the problem-based learning approach in teaching research methods. *Journal of University Teaching and Learning Practice*, 20(5).
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi temelli sosyal hizmet araştırmaları dergisi*, 1(1), 62-80.
- Khemiri, R. (2021). Knowledge and Skills Required in Accounting Education: A Comparative Study. *Accounting and Finance Innovations*, 117.
- Lonappan, J; & Aithal, P. S. (2023). Journey Towards Entrepreneurship Education-A Qualitative & Quantitative Perspective. *International Journal of Case Studies in Business, IT, and Education (IJCSBE)*, 7(3), 205-225.
- McCusker, K; & Gunaydin, S. (2015). Research using qualitative, quantitative or mixed methods and choice based on the research. *Perfusion*, 30(7), 537-542.
- Miles, M. B; & Huberman, M. (2019). Analizde ilk adımlar. S. Akbaba ve A. Ersoy (Çev. Ed.) ve A. Ersoy (Çev.). *Nitel veri analizi*, 3, 50-89.

- Naseri, H; Karami, G; & Hejazi, R. (2023). Providing a Model for the Enhancement of Accounting Education in Higher Education in Iran. *Accounting and Auditing Review*, 30(2), 380-397. (In Persian).
- Nazarian, R; Taftiyan, A; & Heyrani, F. (2021). Examination of environmental reporting motives: Meta-synthesis application. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 6(11), 341-382. (In Persian).
- Ökmen, B; Şahin, Ş; Kılıç, A; & Adıgüzel, A. (2019). A needs analysis on the competences that students should have for curriculum and instruction graduate programs: A Delphi study. *Yükseköğretim Dergisi*, 9(2), 149-158.
- Pallant, J. I; Pallant, J. L; & Jopp, R. (2024). The case for scaling authentic learning across undergraduate and postgraduate research skills courses. *Teaching in Higher Education*, 29(6), 1442-1459.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırmanın doğası [The nature of qualitative research]. *M. Bütün ve SB Demir*, (Çev.), [M. Bütün, and SB Demir, (Trans.)]. *M. Bütün, ve SB Demir (Çev. Ed.), Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri içinde*, 1-36.
- Randall, J; Rios, J. A; & Jung, H. J. (2021). Graduate training in educational measurement and psychometrics: A curriculum review of graduate programs in the US. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 26, 2.
- Şahin, Y; Uysal, S; Saraç, L; & Gündoğdu, K. (2019). Nitel araştırma dersinin lisansüstü öğrenciler ve öğretim elemanlarınca bütüncül olarak değerlendirilmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 1408-1429.
- Som, İ. (2017). Lisansüstü eğitim gören öğrencilerin nitel araştırma becerilerine ilişkin ihtiyaçlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 255-265.

COPYRIGHTS

This is an open access article under the CC BY-NC-ND 4.0 license.